

aHt *arnhems* Historisch *tijdschrift*

Arnhems
Historisch
Genootschap
Prodesse
Conamur

MAART 2022

aHt *arnhems* Historisch *tijdschrift*

Redactie

Stef Ketelaar, hoofdredacteur
Hendrik Henrichs, eind- & beeldredacteur
Jan Storms, secretaris-penningmr.
Ingrid D. Jacobs, redacteur
Hans Schouwenburg, redacteur

Algemeen mailadres:
hoofdredacteur-aht@prodesse.nl

Bestuur Prodesse

Margreet van Gastel, voorzitter
Jos Huver, secretaris
Wim Verheggen, penningmeester en
ledenadministratie
Barbara Peters, bestuurslid, website en
Prodesseprijzen
Hendrik Henrichs, bestuurslid

Informatie

Internet: www.prodesse.nl
e-mail: info@prodesse.nl
telefoon: 026 - 443 35 46

Secretariaat

Postbus 92,
6800 AB Arnhem

Ledenadministratie

Wim Verheggen,
Postbus 92,
6800 AB Arnhem

Druk

HPC drukkerij BV

Jaargang 42, nr. 1

Arnhems Historisch Tijdschrift

Tijdschrift van de vereniging 'Prodesse Conamur, Arnhems historisch genootschap sinds 1792', over onderwerpen op het gebied van de geschiedenis van de stad Arnhem.

ISSN 1879-5242

- ❶ Verschijnt de laatste maand van ieder kwartaal.
- ❷ Losse verkoop aHt: € 9,00.
- ❸ Kopij dient naar de hoofdredacteur te worden gestuurd.
- ❹ De richtlijnen voor auteurs zijn te raadplegen op:
www.prodesse.nl/publicaties/arnhems-historisch-tijdschrift/
- ❺ De in een artikel verkondigde mening is voor rekening van de auteur en staat dus los van de mening van bestuur of redactie.
- ❻ Het overnemen van artikelen is toegestaan met bronvermelding en na toestemming van redactie en auteur.
- ❼ AHT wordt gratis toegezonden aan de leden van Prodesse Conamur. Per gezin (één adres) wordt één exemplaar toegezonden.
- ❽ Het lidmaatschap van de vereniging bedraagt € 35,00 per jaar voor een individueel lidmaatschap en € 40,00 voor een gezinslidmaatschap. Het lidmaatschap kan op elk moment ingaan. Opzeggingen dienen vóór 1 december schriftelijk te geschieden.
- ❾ Contributie kan worden overgemaakt op rekeningnummer NL61 INGB 0000 8844 35 t.n.v. Prodesse Conamur, Arnhem.

Inhoudsopgave

Redactioneel	2
<i>Ingrid D. Jacobs en Hendrik Henrichs</i> Bob Roelofs – mens, historicus, politicus	3
<i>Chayah Godschalk-Visser</i> Het Zilveren Spijker in Arnhem - heeft recent onderzoek de locatie onthuld?	10
<i>Gerrit Berends en Jan Storms</i> De Moriaan	15
<i>Jan de Wolf</i> De NV Arnhemsche Beetwortelsuikerfabriek en het levensverhaal van Cornelis Steinigeweg. Deel 2, Een omstreden ontslag	28
<i>Ingrid D. Jacobs</i> Waarom Schaarsbergen geen natuurbad kreeg, maar wel hedendaagse <i>follies</i>	36
<i>Jan in 't Veld</i> 'Arnhem Dank' maar van wie? Een speurtocht naar de geschiedenis van een tegel	41
Nieuws van het Gelders Archief	47
De canon van de Arnhemse geschiedschrijvers: Isaac Anne Nijhoff (1795-1863), de wandelende geschiedvorser	48
Rondje Wijkkrant	50
Recensies	53
Jaarverslag 2021 Prodesse Conamur	58

Digitalisering en rechthebbenden

Het Arnheems Historisch Genootschap *Prodesse Conamur* heeft oude jaargangen van haar verenigings-tijdschriften *Arnhem de Genoeglijkste* en, vanaf 2010, *Arnhem Historisch Tijdschrift* zonder commercieel oogmerk gedigitaliseerd en toegankelijk gemaakt via de catalogus van Rozet/bibliotheek (<https://www.rozet.nl/bibliotheek/>) en via de website van *Prodesse* (<https://www.prodesse.nl/publicaties/arnhems-historisch-tijdschrift/>). *Prodesse* is hiervoor een samenwerking aangegaan met Rozet en heeft daarvoor subsidie gekregen van Provincie Gelderland. Rechthebbenden kunnen zich melden indien er bezwaar bestaat tegen het online plaatsen van hun bijdragen en/of aangeleverd beeldmateriaal. U kunt hiervoor contact opnemen met de hoofdredacteur van *AHT*.

Omslag: Het Willemsplein in 1961, gezien vanaf de AKU-fontein naar De Nederlanden van 1845, nu bekend als het 'Dudokgebouw'. Tussen de zitbanken (op de foto: bij het fietsje) werd een jaar later, in 1962, de geheimzinnige 'Arnhem Dank' tegel gelegd. Daarover alles in het artikel van Jan In 't Veld (Gelders Archief 1524-4603).

Redactioneel

Op de vraag naar het *nut* van historische kennis, het waartoe van geschiedschrijving, antwoordde Arie van Deursen, de in 2011 overleden hoogleraar nieuwe geschiedenis aan de VU, dat geschiedenis moet gaan over de dingen die mensen verbindt en dat ze recht moet doen aan de gestorvenen. In het *Arnhem's Historisch Tijdschrift (AHT)* schrijven we vanaf 2010 over de geschiedenis en de inwoners van de stad. Als we onze voorganger *Arnhem de Genoeglijkste* meerekenen al sinds 1980. Ook buiten het verenigingsverband van *Prodesse Conamur* publiceren onderzoekers over de Arnhemse geschiedenis, iets waarvan onze recensierubriek telkens weer getuigt.

Vanzelfsprekend kende *Arnhem*, voor het eerst genoemd in 893, met stadsrechten bedeed in 1233, in een verder verleden haar geschiedschrijvers. Sommige zijn vergeten, de namen van anderen liggen nog vers in het geheugen. Wie zijn de historici die de geschiedenis van Arnhem hebben opgeschreven, zodat ons haar historie is overgeleverd? Die vraag neemt de redactie als uitgangspunt om met ingang van deze aflevering een nieuwe rubriek in het leven te roepen: de canon van Arnhemse geschiedschrijvers. Een canon ter lering en vermaak, om recht te doen aan onze voorgangers en – als het niet te hoog gegrepen is – bij te dragen aan dat wat ons verbindt.

Er gelden slechts twee voorwaarden om voor de canon in aanmerking te komen: de persoon in kwestie moet een significante bijdrage hebben geleverd aan de Arnhemse historiografie én hij moet overleden zijn. Gerrit Engelberts Gerrits (1795-1881), Arnhem's enige nationale geschiedschrijver (zie *AHT* 2016-4), valt af. Zijn woonplaats komt in diens oeuvre niet voor. De in 1974 overleden auteur van *A Bridge Too Far*, Cornelius Ryan, daarentegen kwalificeert wel. Ook al woonde hij nooit in de Gelderse hoofdstad.

De redactie maakte een lijstje waar we een tijdje mee vooruit kunnen. Wie daar op staan, houden we voor ons zelf. We hopen u te kunnen verrassen. De geportretteerden komen niet in chronologische volgorde langs en zijn van de hand van diverse auteurs. Heeft u een suggestie, dan vernemen we die uiteraard graag. Auteurs die zelf een bijdrage willen leveren aan de rubriek zijn van harte uitgenodigd hun idee aan de redactie voor te leggen. Een naam die niet meer genoemd kan worden is die van Isaac Anne Nijhoff (1795-1863) met wiens portret we de canon beginnen.

Wie op grond van zijn oeuvre zonder meer voor de lijst aanmerking zou komen maar van wie we hopen dat het nog lang mag duren voordat hij aan de tweede voorwaarde voldoet, is Bob Roelofs: bekende Arnhemmer, wethouder én historicus. Tegen de tijd dat u ons interview met hem leest, is mogelijk bekend of we hem de komende jaren weer tegenkomen in het nieuwe college. Zo niet, dan kunnen we vast een nieuw boek over zijn – en ons – geliefde Arnhem tegemoet zien.

Verder leest u in deze aflevering een bijdrage van onze Nijmeegse redacteur Ingrid D. Jacobs over het natuurbad van Schaarsbergen, dat er nooit kwam. Elstenaar Jan in 't Veld, in een ver verleden bestuurslid bij *Prodesse* en als zodanig een van de grondleggers van *Arnhem de Genoeglijkste*, licht een tegel op het Willemsplein. Oosterbeeker Jan de Wolf brengt deel twee van het levensverhaal van Cornelis Steinigeweg, de omstreden directeur van de Arnhemse Beetwortelsuikerfabriek. Jan Storms en Gerrit Berends (Arnhem 1931, maar tegenwoordig woonachtig in Zeist) onderzochten de geschiedenis van het pand De Moriaan en Chayah Visser (1987) die van het Silveren Spijcker.

Al deze auteurs, waarvan de jongste en de oudste in leeftijd een halve eeuw schelen, zijn het levende bewijs dat belangstelling voor de Arnhemse geschiedenis niet alleen de generaties verbindt maar ook de stadsgrenzen overstijgt.

Stef Ketelaar

‘Arnhem Dank’ maar van wie? Een speurtocht naar de geschiedenis van een tegel

Jan in't Veld

Zoals Prodesse op de website schrijft, heeft de pubquiz inmiddels een zekere faam verworven. In de jaren negentig van de vorige eeuw was er ook al een Arnhemse quiz over plaatselijke onderwerpen. De initiatiefnemer was Stadsomroep Arnhem (STA). Vanuit de bovenruimte (Jansplaats 25) van een pand in de Zandboersteeg, naast het Postkantoor, verzorgde een groepje vrijwilligers de uitzendingen, voornamelijk muziek en de quiz ‘Leer mij Arnhem kennen’. Deelnemers kwamen uit Arnhem of naaste omgeving. De quizleider was John Frequin. Op 1 mei 1992 deed ik voor het eerst mee aan deze quiz. Je mocht maximaal drie ronden meedoen. Eén van de vragen betrof een klein object in de Arnhemse openbare ruimte, namelijk een tegel in het plaveisel tussen het Willemsplein en de AKU-fontein (zie de foto op het omslag). Ik moest het antwoord schuldig blijven, evenals de andere twee kandidaten. Maar de vraag naar de herkomst intrigeerde me zeer. Op de tegel, met het formaat van anderhalve trottoirtegel, stonden slechts enkele woorden en ‘62. Blijkbaar werd hij er neergelegd in 1962. En hij ligt er tot op de dag van vandaag. Maar wie ‘tekenden’ hier eigenlijk voor?

Nomen est omen?

Elke voorbijganger kan lezen wat er op de tegel staat: ‘Arnhem Dank - Roest Rustig - MBCS ‘62’. Daar tussen in illustreren een bijl en een schop de tekst. Het minste moeite kostte het achterhalen van de betekenis van de afkorting MBCS.

MBCS staat voor Middelbare Bosbouw- en Cultuurtechnische School. Voor de hand ligt de veronderstelling dat leerlingen van deze school hun dank voor de in Arnhem genoten opleiding in het openbaar tot uiting gebracht hebben. Of was het een studentikoze grap aan het eind van de kennismakingstijd aan het begin van hun studie?

DNA geheel onbekend

Hier ligt in het openbare domein een tekst waarvan de Arnhemmer ook 60 jaar later nog

kennis kan nemen. Maar wie kan me er iets over vertellen? Het is moeilijk voor te stellen dat de actie zonder enige kennisgeving van of overleg met een gemeentelijke instantie gebeurd is. Dus begon ik, na in 2002 (40 jaar) en 2012 (50 jaar) de gelegenheid voorbij te hebben laten gaan, in augustus 2021 aan een serieuze poging om herkomst én intentie te achterhalen.

Maar alvorens verslag te doen van het verloop van deze speurtocht, een zeer beknopte terugblik op deze categorie van beroeps onderwijs in Arnhem.

Bosbouw en Heidemij

Het bosbouwonderwijs was lange tijd een particuliere aangelegenheid. De in Arnhem gevestigde vereniging Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM) of in

De tegel tussen de AKU fontein en het Willemsplein (zie ook de foto op het omslag). (Foto auteur)

de wandeling: de Heidemij verzorgde dit onderwijs. Dat gebeurde voor de oorlog in het hoofdkantoor aan de Apeldoornseweg, vanaf 1957 in de Witte Villa in park Sonsbeek. De kortste samenvatting van deze vorm van beroepsonderwijs gaf een oud-student (1963-1965) van de Hogere Bosbouw- en Cultuurtechnische School, Jan Bouwknegt. Het was vooral 'een goede mix van praktijk en theorie'. Het vereiste diploma voor toelating lag op het niveau van MULO (Middelbare Bosbouw- en Cultuurtechnische School

of HBS (Hogere Bosbouw- en Cultuurtechnische School).

Bij de selectie speelde ook een rol dat er nu eenmaal geen grote aantallen boswachters en cultuurtechnici nodig waren. Het was een opleiding die baangarantie bood, hetzij bij de Heidemaatschappij zelf, hetzij bij een andere (semi)-publieke instelling, zoals Staatsbosbeheer of een waterschap.

Later zijn de cursussen, op zowel middelbaar als hoger niveau, omgezet in een school. Daarmee kwamen de opleidingen losser te

staan van de Heidemaatschappij. In de periode van onze tegel - de jaren zestig - waren de omstandigheden voor contact tussen de leerlingen van de MBCS enerzijds en die van de HBCS anderzijds niet gunstig. Terwijl de leerlingen van de 'Hogere' theorielessen volgden in de Witte Villa, waren die van de 'Middelbare' op praktijkstage. Het waren enkele later te noemen cursisten van de 'Hogere' die mij vertelden over wat de intentie van de tegel geweest zou kunnen zijn.

Je moet toch ergens beginnen

Mijn speurtocht voerde naar instanties waar ik naar mijn idee een goede kans had op meer informatie. Dat waren de opvolgers van de bewuste opleiding, te weten de Middelbare Bosbouw- en Cultuurtechnische School. Ik zal u niet vermoeien met de namen van die opvolgers, die treffen we in Arnhem niet meer aan. Wel vinden we in Velp een bosbouwopleiding bij Van Hall Larenstein. Maar daar kon men mij niet verder helpen, ook al deed men een poging, ondermeer via een oud-docent. Was het allemaal te lang geleden? Ik begon daar al begrip voor te krijgen.

Maar 'de Bosbouwschool' had toch een studentenvereniging, Quercus? En die bestond toch nog steeds? Jawel, dat klopte, maar ook die kon mij niet verder brengen. Was er dan niet een oud-leerlingen-vereniging? Ja, met name bij 'de Hogere' was een zekere cultuur van behoud van banden met mede-cursisten, en dat had ook een organisatorische vorm gekregen. Maar het leverde geen resultaat op.

Eigen netwerk ingeschakeld

Nadat ook een zoektocht op Delpher geen succes gehad had, en raadpleging van de collectie tijdschriften van de Heidemaatschappij in de Gelderland Bibliotheek (Rozet) wel aandacht van de medewerkers opleverde maar niets over 'een tegel', besloot ik m'n persoonlijke netwerk in te schakelen. Ik vroeg een oud-HBCS-cursist uit mijn woonplaats, Jan Bouwknegt, om een poging te wagen. Hij bleek, als oud-cursist van 'de Hogere', toch wel iets meegekregen te

hebben van 'een tegel'. Hij aarzelde niet en zette meteen een e-mail uit naar een aantal andere oud-cursisten. Dat leidde tot een vijftal reacties.

Vermoedens van intentie

Freek Benning mailde: 'Ik kan me niets herinneren over zo'n tegeltje (ik ben van 1962). Begonnen met stage [!] en per augustus begonnen in Arnhem. Best mogelijk dat het door het afscheidsjaar van onze voorgangers is gedaan.' Ook Johan Lammertink maakte zijn geheugen actief en mailde: 'Ik dacht dat het leggen van de tegel verband houdt met de oprichting van Quercus'. Een uitvoeriger reactie gaf Rinus van Langeraad: 'Als ik me goed herinner is deze tegel gelegd, met veel ceremonie, ter gelegenheid van het afstuderen van een MBCS-klas, blijkbaar in 1962. De oprichting van Quercus was in 1954. Dat kan het dus niet geweest zijn.' Oud-HBCS-cursist Gerard Ijkelenstam schreef: 'Voorzover ik me herinner, ligt er een bijl onder [de tegel] begraven en staat er "roest rustig" op de tegel van 30 cm. Ik denk dat het een ludieke actie was in het kader van de ontgroening.'

Jan Pol was duidelijk over de tekst op de tegel. Zijn reactie luidde: 'Voor wat de tekst van de tegel betreft is hier duidelijk sprake van de dank en betrokkenheid van de leerlingen van een van de studie jaren 1960-1962 of 1961-1963.' Die dank en betrokkenheid spreekt ook uit de woorden van Rinus van Langeraad. Ook al was hij, net als de andere respondenten, een HBSC-er geweest. 'De tekst op de tegel: "Arnhem Dank", dat is geweldig om te weten. Dit gold namelijk niet alleen voor de desbetreffende MBCS-klas, maar gold en geldt in ieder geval ook nog altijd voor mijn/onze HBCS-klas. Het feit dat we na ruim zestig jaar nog steeds innig contact met elkaar hebben is volledig te danken aan onze onvolprezen tijd in Arnhem.'¹

Een soort noodgreep

In augustus 2021 vraagde ik het Gelders Archief met de vraag of de registraties van de quiz-uitzendingen van de niet meer bestaande Stadsomroep Arnhem aan het

Archief overgedragen waren. Dat was het geval. Die waren echter nog in bewerking. Toen tot in januari 2022 het vinden van een schriftelijke bron zó problematisch gebleken was, wendde ik me opnieuw tot het Gelders Archief. En wel met de vraag of het mogelijk was de tekst van de quizvraag over de tegel te melden. Ik kon met zekerheid zeggen dat ik de vraag gekregen had in de quiz van 1 mei óf 8 mei 1992. De exacte formulering van de vraag zou mij wellicht verder brengen. En: als wij geen van drieën het antwoord wisten, dan zal de quiz-leider dat toch wel gegeven hebben?

Dat bleek inderdaad het geval, want het Gelders Archief leverde mij een korte transcriptie van de bewuste vraag én het antwoord, zoals dat geklonken had in de quiz-uitzending van 8 mei 1992. Dat ging zo:

Vraag: *Voor deze fontein, dus die AKU-fontein, tussen twee banken liggen tegels als bestrating. Het zijn bijna allemaal betontegels. Eéntje ervan is blauw hardsteen. Deze*

heeft de volgende inscriptie: 'Arnhem dank. Roest rustig' Er staat verder een spade en een bijl in gegraveerd en verder MBCS '62. Wat heeft dit te betekenen?

Antwoord: *Studenten van de Middelbare Bosbouw- en Cultuurtechnische School die dit jaar, 1962, afstudeerden, wilden hun dankbaarheid aan Arnhem betuigen voor een prettig verblijf in de stad en vroegen aan de burgemeester verlof voor het mogen begraven van twee werktuigen die ze dagelijks gebruikten, een spade en een bijl. Zij kregen de gevraagde toestemming en begroeven deze op de in de vraag gestelde plaats, waar deze nu liggen te roesten. Men zegt dat de afgestudeerden er iedere vijf jaar hun lustrum vieren.*

De officiële toestemming

Wat ik steeds verondersteld had, bleek juist: er is officiële toestemming voor gegeven.

Omdat raadpleging van het *Tijdschrift van de Nederlandsche Heidemaatschappij* me duidelijkheid gaf over de datum van de diploma-uitreiking aan de in 1962 afzwaai-

'Als een broedende zwaan dromend tussen het geboomte ...zo prijkt op Sonsbeek de bekende witte villa, waarin al sinds 1957 de middelbare bosbouw- en cultuurtechnische school geberbergd is'. Zo begon het stuk in de Arnhemse Courant over de tegel. (Foto: Hendrik Henrichs).

ende MBCS-ers, namelijk 29 juni, kwam ik bij de *Korte aantekeningen van het verhandelde in de vergadering van Burgemeester en Wethouders van donderdag 28 juni 1962:*

nr. 28 Afscheid leerlingen Bosbouwschool.

Als herinnering aan de beëindiging van hun studie aan de Middelbare Technische [sic] Bosbouwschool (Sonsbeek) zullen de geslaagden heden nabij de AKU fontein een schop en soortgelijke attributen begraven onder een der trottoirtegels. Na gepleegd overleg met de directeur van gemeentewerken heeft de Burgemeester hiervoor reeds toestemming gegeven.²

Het ritueel in de krant

Het Arnhems Dagblad van vrijdag 29 juni wijdde op pagina 2 een tiental regels aan de tegel, maar de *Arnhemsche Courant* maakte er serieus werk van. Onder de kop 'Rust roestig en roest rustig. Twee jaar Heidemij.-studie symbolisch begraven' pakte de verslaggever poëtisch uit over twee kolommen:

Als een broedende zwaan dromend tussen het geboomte ...zo prijkt op Sonsbeek de bekende witte villa, waarin al sinds 1957 de middelbare bosbouw- en cultuurtechnische school geberbergd is. Elke zomer brengt deze dependance der Nederlandsche Heide Maatschappij haar kroost groot voor zijn cultiverende taak. En elke zomer vliegen haar kwekelingen uit naar alle delen van de wereld, waar de bodem braak ligt en wacht om te worden ontgonnen.

Vandaag is Arnhem er getuige van geweest hoe de lichting 1962 - 27 man sterk - gebrevet teerd en wel de Sonsbeek-kweekplaats uit zwerfde en de stad in dook. Dartel als jonge vogels, die zich 't nest ontwassen voelen en voor 't eerst de vleugels uitslaan.

Daarna in nauwelijks minder bloemrijke taal in twee kolommen het verslag:

Wie vanmiddag omstreeks het spitsuur in de stad toefde, kon de uitgelatenheid van deze Heidemij-pupillen in ogenschouw nemen. De 27 jongelui, nog maar pas examenkoortsvrij,

*Arnhemsche Courant
29 juni 1962
(Foto auteur).*

lieten zich per truck en onder politie-escorte naar het hartje van Arnhem rollen. Naar het Willemsplein. Hier - de plaats waar de grote verkeersslagaders pulseren en naast het terras van Royal de AKU-fontein van een constante borrel geniet - maakte de feestprocessie halt.

Verbaasde voorbijgangers (...mag dat allemaal wel?...) zagen, hoe de jongelui enkele tegels van het promenadepad opbraken, in de grond een kuil groeven en daarin plechtig een bijl en een schop deponeerden. Bijl en schop betekenen voor een Heidemij-cursist zo veel als de attributen van zijn praktijk-studie. Met de teraardebestelling van deze gereedschappen wilden de 27 te kennen geven, dat zij hun studietijd voorgoed voorbij en begraven achtten.

'Rust roestig en roest rustig!' Met deze hartgrondige bede werd de kuil dichtgegooid en werd het geheel met een gedenktegel bezegeld. Zo de tijd het wil (en de souvenirjagers er van afblijven) zal deze tegel met zijn toepasselijke inscriptie dit gebeuren op de AKU-fontein-plaats tot aan de jongste dag memoreren.

Na deze symbolische handeling verricht te hebben ging het gezelschap zijn vrolijke weeg en reageerde nog even in de binnenstad af, alvorens het - voor het laatst - de terugtocht aanvaardde naar huize Sonsbeek. Daar wachtte de finale: de diplomering, uit handen van de directeur der school.

Deze zomer nog zwermen zij de wereld in, de 27 kersverse bosbouwers en cultuurtechnici der Heidemij. Getrouw aan het devies: 'Gaat uit! Ontgint de aarde en maakt dezelve bewoonbaar.'

Het onderschrift bij de foto vermeldt dat volgens afgestudeerde Ottow 'de tegel de versteende dank is voor twee jaar gastvrijheid, ondervonden in Arnhem' en dat de spreuk 'Roest rustig' slaat op 'de bijl en de schop die aan de aarde toevertrouwd werden en als symbolen van een verleden tijd geworden studie (samen met een paar bierflesjes) die voorgoed onder de tegel rusten'.

De sterke man van het gezelschap, de heer D. Schouten, fungeerde als grafdelver. Terwijl de heer A. Heukelen [volgens de lijst van gediplomeerden: A.P. van Heuckelum] met zijn trompet kwistig noten strooide over de vrolijke plechtigheid; of moeten we zeggen: plechtige vrolijkheid?

Dankzeggers krijgen een gezicht

Mijn speurtocht leidde me tenslotte naar het *Tijdschrift van de Heidemaatschappij* dat op die dag de namen vermeldde van degenen aan wie in de Witte Villa het diploma werd uitgereikt.

Lijst van leerlingen aan wie op vrijdag 29 juni 1962 het diploma van de Middelbare Bosbouw en Cultuurtechnische School der Nederlandsche Heidemaatschappij werd uitgereikt:

Afdeling Cultuurtechniek: J.M.M. Arts, M.D. Bonnema, A.J.N. Brantjes, G.A. den Hartogh, A.P. van Heuckelum, A.M. van Hulsten, E. de Jong, G.V.F.D. Kemperman, J.C. Klaassen, G. Labeeuw, G.J. Looman, J.J. Maatman, G.M. van Musschenbroek, J.J. Ollivier, R. Oppedijk van Veen, A. Verhage, K. Visser.

Afdeling Bosbouw: H.A.G. Hendriksen, R. Luttkik, R.M.W.J. Nas, J.N. Neijssen, I. Risseeuw, W. Oosting, H. Ottow, D. Schouten, M. van Vliet.

Conclusie

Op de site van *Prodesse* was te lezen dat de pubquizen als bijzonder ervaren werden. Leden gingen er namelijk onderling over in gesprek of mailden elkaar. En dan bleek soms dat de één dacht dat hij of zij iets niet wist of niet goed wist.

Maar door er SAMEN over in gesprek te gaan, bleek dat mee te vallen. Soms wist men méér dan men dacht. Deze ene vraag over een tegel midden in onze stad, waarvan in 1992 de drie deelnemers aan de quiz 'Leer mij Arnhem kennen' het goede antwoord niet wisten, kwam dertig jaar na dato dit goede antwoord alsnog boven het plaveisel. Omdat we er met elkaar over in gesprek gingen. 'Arnhem Dank. Roest Rustig'.

Over de auteur

Jan in 't Veld (1946) was na zijn studie aan de Nederlandse Economische Hogeschool werkzaam bij Gewest Arnhem, Gemeente Arnhem en het Gemeente-archief/Gelders Archief. In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw was hij bestuurslid van *Prodesse Conamur*. Met enkele andere leden gaf hij toen mede de aanzet tot *Arnhem de genoeglijkste*, de voorganger van dit tijdschrift.

De auteur dankt Tineke Seebach voor haar commentaar op een eerdere versie. De medewerkers van het Gelders Archief en Rozet (Gelderse Bibliotheek) waren zeer behulpzaam in deze speurtocht die tot half januari zonder resultaat leek te blijven. Ik dank hen hartelijk voor hun advies en ondersteuning.

Noten

1. e-mails aan de auteur, januari 2022
2. Gelders Archief, Archiefblok 2192, Secretarie Gemeente Arnhem, Raad, Burgemeester en Wethouders, inv.nr. 1265.